

ELŐFIZETÉS

HELYEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 26 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HÍRDETESEK:
4-heteses péld. sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 132

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. m.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, január 7.

Németek eredményes előnyomulása Varsó felé.

(Változatlan a helyzet a Kárpátokban. — Ágyuharcok a Visztulamenti frontokon.)

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Budapest—Berlin, január 6.

Nem jut előbbre az orosz a Kárpátokban.

Budapest. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Erdős-Kárpátokban már hónapok óta váltakozó eredménnyel folytatott harcok tovább tartanak. Ezen harcok gyakran egymástól messzefekvő magányos völgyekben folytatott kisebbszerű vállalkozások jellegével bírnak. Az ellenség, amelyet az utóbbi napokban érkezett kiegészítések megerősítettek, megkísérelte, hogy egyes folyók felső folyásánál előretöréssel tért nyerjen.

Az uezsoki szorosától nyugatra és a keleti Beszkidékben nyugalom van.

A Visztulától északra és délre tekvő arcvonalunkon tegnap ágyuharc folyt. Höfer altábornagy. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

BUDAPEST. Höfer altábornagy mai jelentéséhez hivatalosan a következő magyarázatot adták ki:

A Bud. Tud. jelenti: Magyarország területén az utolsó negyvennyolc óra alatt a helyzet nem változott. Az ellenség csakis Ung-, Bereg- és Máramaros-megyéknek már korábban megszállott csekély területeit tartja birtokában. Az ellenségnek a Höfer-féle jelentés első mondatában említett előretörési kísérlete a Kárpátok bukovinai völgyében megtörténhetett.

Feltartózatlan előnyomulás Varsó felé.

Berlin. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Keleti hadszíntérnek Kelet-Poroszország határán és Lengyelország északi részében tegnap sem volt változás.

Lengyelországnak Visztulától nyugatra eső részében csapataink, ellenség több támaszpontjának elfoglalása után, Sucha szakaszig törtek keresztül. Ezer-egyszáz hadifogoly és kilenc gépfegyver került kezünkbe.

Pilica keleti partján helyzet változatlan. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnöki sajtóosztály.)

Megerősítik a németek a Varsót támadó sereget.

A Baseler Nachrichten szerint az orosz gárda a Bzurától és Rawkától visszavonult karácsonyi pihenőre. Varsóhoz új német ezredeket szállítanak Lodzból.

Támadnak a szövetségesek Dél-Lengyelországban.

Berlin. A „B. Z. am Mittag“ Milánóból a következő táviratot kapta: Pétervárról jelentik a „Secolo“-nak, hogy a Pilicától délre az egyesült német-osztrák-magyar sereg Kielce irányából támadásra nyomul előre.

Ujfajta lövegek az orosz harcokban.

BERLIN. A Vossische Zeitung jelenti Amsterdamból: Oroszok a Visztulán göznaszadokkal dolgoznak. A németek granátjai óriásiak, valószínűleg negyvenkettőesekből jönnek. A németek ismeretlen új gyújtószerű lövegeket használnak, melyek ott robbannak, ahol akarják. Az orosz tisztek légitörpedőknek nevezik azokat.

Az oroszok rablóhadjárata.

Bécs. A Corriere della Sera keleti határismerője jelenti: Az oroszok Tarnopol, Lemberg és más galíciai városok körül elpusztították a lengyel nemesek kastélyait, minden értékes holmit elhurcoltak, a könyvtárakat pedig felgyújtották. Erre a sorsra jutott Prasslavban Rey lengyel gróf gyönyörű kastélya, Podhorzeban Sobieski János ősi kastélya, a Sartoryski család várkastélya és egész uradalma Skieniavában és Stergninski gróf kasszélyája Nozdrban is.

Pétervár hangulata francia megvilágításban.

Genf. A Temps levelet kapott Pétervárról oda visszatért tudósítójától, Charles Rivettől, aki a következőket írja az orosz főváros hangulatáról:

— A háború Péterváron más formában vált érezhetővé, mint az impulzivebb Moszkvában vagy Varsóban, amely a tűzvonalhoz sokkal közelebb esik. Pétervár a jótékonyság területe. Mindenütt kiállításokat, előadásokat tartanak a sebesült oroszok, szerbek, montenegróiak és a belgiumi barátok javára. Minden urasági lakot átalakítottak kórházzá vagy dologházá a sebesültek számára. A társasági hölgyek a című és nagyhercegnők példájára a

szamaritánusok fehér főkötőjével díszítették fel magukat. Pétervár a sebesülteket kötözi be és kevésbé harciasnak látszik, mint a hazafias tűzben égő Moszkva vagy az elkecseregett Varsó. Péterváron kissé naivul azt hitték az emberek, hogy a háború eseményei simán folynak majd le. Ámbár meg vannak győződve róla, hogy a végső döntés a szövetségesek javára lesz, de ezt a döntést szeretnék már minél gyorsabban látni. A hivatalos és katonai körök megingathatatlanok abban a szándékukban, hogy a megkezdett munkát befejezik. Ez a szükségesség áthatja a cárt is egész népével egyetértésben.

Érdekesek Rivet megállapításai arról, hogy Oroszországban milyen csalódást keltett Bulgária és Románia magatartása. Ezek annál figyelemreméltóbbak, mert a Temps éppen Rivet küldte ki Bukarestbe és Szófiába, hogy ott a politikai körökben puhatolozzon. Néhány héttel ezelőtt még a legreményteljesebb jelentéseket küldte onnan az entente melletti barátságos hangulatról.

Kiszorítjuk az oroszokat Ungból.

Ungvár: Előőrseink bevonultak Csontosra. Elfogott orosz tisztnél talált napiparancs szerint az oroszok karácsonyukra akarták elérni Ungvárt. Helyzetünket kitünőnek mondják.

Ungvár. Az oroszok az Ung völgyében visszavonultak és a Fenyvesvölgy körüli magasiatokon foglaltak állást. A helyzet jelentősen javult.

Ungvár. A helyzet az utolsó huszonnégy óra óta nem változott. Előnyomulásunkat megnehezíti az a körülmény, hogy tegnap óta szákadatlanul zuhog az eső. Az országot eddig is valóságos sárosatorna volt, most azonban még jobban megdagadt, úgy, hogy ember, állat alig járhat rajta. Ugyanezen okból az oroszok is szüneteltetik hadműveleteiket.

Oroszok előnyomulása Bukovinában.

Kimpolung. Rövid ideig tartó nyugalom után az oroszok folytatták előnyomulásukat Bukovinában egyrészt a román határ, másrészt pedig a magyar határ felé. Határvédő csapatunk nem vették fel a küzdelmet, hanem mindenütt a nekik kijelölt erősebb védelmi vonalra vonultak vissza. Az oroszok nyomdon megszállhatták Serreth városát és megközelíthették a román határt is. A magyar határhoz nagyon közel nem juthattak, mert erős védelmi csapataink megakadályozták őket ebben, úgy hogy az oroszok előnyomulása komoly aggodalmat nem kelthet.

A holland királynő békeakciója. Amsterdamból jelentik: V. holland királynő levelet írt az angol, orosz, belga és holland uralkodóknak, hogy befolyásolják térjüket békére.

Franciák kiszorítása Elzászból.

(Saját polgárait pusztítja a francia hadsereg. — A németek minden támadást visszavertek.)

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Berlin—Páris, január 6.

Elkeseredett küzdelem Elzászban.

BERLIN. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér: Franciák tegnap folytatták arcvonalunk mögött fekvő helységek tervszerű lövetését. Hogy ezzel saját honfitársaikat teszik-e hajléktalanokká, vagy ölik-e meg, az nekik, úgy látszik, mindegy. Nekünk lövetés keveset árt.

Souainnél és az argonni erdőségben több ellenséges lövészárkot elfogtunk és több ellenséges támadást visszavertünk. Két francia tisztet és több mint kétszáz főnyi légénységet elfogtunk.

Sennheimtől nyugatra fekvő magaslaton, amely annyi vetélkedés tárgya volt, tegnap reggel franciák újból megvetették lábukat, de erős szuronyrohammal ismét visszavetettük őket a magaslatról, amely ellen újabb támadásra nem merészkedtek. Ötven alpesi vadászt elfogtunk. Legfőbb hadvezetőség. (Minisztereinké sajtóosztály.)

Nyolcszáz ezer új francia katona.

BERLIN. Neue Züricher Zeitung szerint Franciaországban a most szervezkedő hadsereg kétszázötvenezer. Be nem hívott tartalékos háromszáz ezer, januári újonc kétszázötvenezer. Felszerelésük nehéz, mert Roubaix fegyvergyártelep német kézen van.

Elbujnak a francia hadkötelesek.

Páris: Clemenceau a japánok idehozatala előtt követeli, mutassák meg a fronthoz vezető utat a protekcióval bujkáló fiatal hadköteleseknek.

Százkilencven képviselő a fronton.

Genf. A francia kamara január 12-ikén kezdődő rendes ülésének előkészítése — mint a Temps jelenti — bizonyos nehézségekkel jár. A mostani ülésnek öt hónapig kellene tartania és a kormánynak nincs joga ezt előbb berekeszteni, csak a kamarák napolhatják el magukat. A nehézség abban van, hogy százkilencven képviselő van a zászló alatt, a kamara tagjainak egyharmada. A decemberi rendkívüli ülésre katonai szabadságot kaptak és minthogy közelállott már a januári rendes ülésnek, ezt meg is hosszabbították. Ezt a praktikus szempontokból foganatosított intézkedést a sajtó bizonyos része élénken kritizálja. A kormánynak szemére vetik, hogy nagyon is tekintettel van a képviselők kényelmére.

— Mi történjék most? — kérdik a lapok. — Tanácskozzák a kamara tagjai egy harmadának távollétében, akik közül sokan fontos előadói tisztséggel vannak felruházva? Vagy azt hiszik, hogy a százkilencven mozgósított képviselő kivonja magát a haza iránti kötelesség teljesítése alól? Vagy mindkét kamarában tizennégy napos ülészakot tartanak, a mely után a képviselők visszatérnek a frontra, hogy azután tizennégy nap múlva megint visszajöjjenek?

A probléma megoldásával természetesen a parlamenti körök is élénken foglalkoznak most. Clemenceau a lapjában tanácsokat ad a következő eljárásra nézve és ezeket a Temps is helyesli. Eszerint az egyesült kamarák annyi ideig tanácskoznak, amennyit szükségesnek tartanak. Aztán néhány hétre elnapolják magukat, olyképpen, hogy bizottságaik tovább dolgoznak és a képviselők megint visszatérhetnek a frontra. Bizonyos meghatározott időpontban megint elfoglalják helyüket a parlamentben, hogy felülbírálják a bizottságok működését.

Ilyen módon az öt hónap alatt három, vagy négy hosszabb-rövidebb ülészakot tartanak. A közbeeső idő a bizottságok munkájáért marad és arra, hogy a katona-képviselők teljesíthessék kötelességüket.

Olasz önkéntesek nem mennek többé Franciaországba

Frankfurt. A Frankfurter Zeitungnak jelentik Rómából: Nemrég elesett Garibaldi Brunó apja, Ricciotti, az olasz önkéntes csapatok szervezője, most minden fiatal olaszt lebeszél a Franciákkal együtt harcolásról.

Portugália nem akar háborút.

Lissabon. Karácsonykor negyven négyfős tiltakozott a háboruban való részvétel ellen.

Anglia és az olasz hajózás.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitung londoni értesülés alapján közli: Az angol kormány ígéretet tett Olaszországnak, hogy ezután nem fogja akadályozni a rézbevitelt Olaszországba, ha a szállítmány ismert nevű olasz cégnek szól és ha olasz hajó viszi a rakományt.

Hangverseny

francia lövészárokban egy hős bajor herceg tiszteletére.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 6.

Nordau Miksa, az ismert író a Vossische Zeitungban rendkívül érdekesen írja le a francia lövészárokok életét.

— Szünetek alatt megtörténik, hogy valósággal tarsalognak egymással a lövészárokok vitézei és csakhamar igen kedélyes hangulat támad és szükségleti cikkek iránt érdeklődnek egymásnál a francia és német katonák. Ezek dohánnyt és szivart, amazok pedig édességeket nyújtanak át. Egy katona kiszáll az árokból az egymástól elválasztó terep közepére megy, ott leeszi, amije van és visszatér az övéhez. Erre a másik lövészárokból is kibújik egy vitéz, odamegy az említett helyhez, felveszi, amit az ellenségtől kapott és odateszi, amit ő adhat. Senkinek sem történik baja, és mindkét fél a legbecsületesebben teljesíti a cserét. Egyetlen egyszer sem történt meg, hogy egyik a másikat becsapta volna.

— Az Aisne mellett megtörtént — mondja Nordau — hogy a franciák megtudták egy német sebesülttől, hogy a szomszédos lövészárokban egy bajor herceg a parancsnok, aki néhány nappal ezelőtt oroszlabátorsággal harcolva ellenségei becsülését is megnyerte. A franciák elhatározták, hogy tiszteletüknek kifejezést is adnak. A francia kapitány, aki a lövészárokban parancsnok volt, kiváló zenész. Katonáiból zenekart állított össze még hegedű is akadt. Két napig gyakoroltak, műsort irtak,

sőt a századnál volt egyik rajzoló fel is díszítette. Azt irták a papírosra, hogy a vitéz bajor herceg tiszteletére holnap délután öt órakor koncert lesz. A papírost rákötötték egy kőre és átadták a német lövészárokba. A jelzett órában a francia árokban megszólaltak a kürtök és nyomban utána megjelent a kapitány a fedezék előtt, kezében csak karmesteri pálcá volt. Megkezdődött a hangverseny, a programot lelkiismeretesen eljátszották. Az utolsó szám után az egész század a Marsellaiset énekelte. Látható volt, hogy a francia induló első taktusainál a német lövészárokból egy tiszt kuszott elő, vigyázz állásba vágta magát és kezét sapkájához emelve tisztelgett. A bajor herceg volt. A francia kapitány arccal feléje fordult, ő is tisztelgett, amire úgy a francia, mint a német lövészárokban egeverő taps és hoch kiáltások hangzottak. Azután mindkét tiszt eltűnt, a koncertnek vége volt.

Ilyen meleg fényugár világít be — mondja Nordau — a népek gyűlöletének sötétjébe. Sajnos, a véres munka közben nagyon ritkán jut szóhoz az emberi érzés.

Párisban nincsenek már világiak.

(Csalás a jótékonyssággal. — Egy nagyvilági hölgy letelepezése.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 6.

Még a nagy világháború hatásának, átalakító erejének megismerésére is, az apró jelek a mérvadóak. Az emberi dokumentumok, amelyek őszintebben beszélnek és jobban elárulják a hangulatot, mint a világlapok ünnepléses írásai, amelyek mögött az igazság félve rejtőzik el.

Ellenségeink is beismerik, hogy ezt a háborút nem az nyeri meg, akinek legnagyobb hadserege van. A tulerő nem egyszer mondott esődöt a gigantikus mérkőzések folyamán. Az idegek, az otthon maradtak lelkiereje, a harcban álló hadsereg mögött normálisan dolgozó ország hangulata éppen olyan fegyver, mint a puska vagy az ágyú. Ez a hangulat sokkal jobb fokmérője az eredményeknek, mint a hivatalos jelentések és a hangulat apró jelekből is kitűnően megismerhető.

A párisi Figaró egy nagyvilági hölgynek barátnőjéhez intézett következő levelét közli:

„Kedvesem! Ovakodjunk az agglagényektől, akik azt mondják: „Ez évben nem adok újévi ajándékot. Minden a szegényeké!” Ismeri ön S. urat, a híres Don Juan és fardhatlan vacsora vendéget? Hallja csak mit tudtam meg róla.

S.-nek igen széleskörű összeköttetése van és minden este máshol szokott vacsorázni. Nagyon kedves hölgyekkel szemben, de fősvény. Rendszeresen cukrot küld újévi ajándékként és minthogy van vagy száz ismerőse és 20 franknál többet egyre sem áldoz, évente 2000 frank kell neki erre a célra. Most eszébe jutott, hogy a háború ürügye alatt meg akararathatja ezt az összeget. Elment egy jótékony irodába és 20 frankot adott a szegényeknek. Az erről kapott nyugtával beállított egy fotografáló barátjához, aki a kérésére száz levonatot készített a nyugta fotográfijáról. Azt mondta neki, hogy csak tréfáról van szó. S. minden kópíát borítékba teszi és egy névjegyre a következőket írja:

„Ez évben nincs bonbon... minden a szegényeké. Ugyebár helyesli Ön is?”

Ezeket a leveleket karácsonyra elküldött és vagy ötven áradozó elismerést kapott. E-után 1980 frankot megtakarított és a szalonokban mint a nemesszívű jótévedőről beszélnek róla. Ovakodjunk az agglagényektől.

Íme a híres párisi világi, a bőkezű adakozó is piszkoskodik. Úgy látszik Páris nagyon, de nagyon megváltozott. Nemcsak a karácsonyi ajándékok szüntek meg, de a nyilvános jótékonykodás is csak a látszat kedvéért funkcionál. Az idők jele.

Komoly veszedelem fenyegeti Varsót

(Nem tudnak már támadni az oroszok Lengyelországban. — Védelmi állásban a Kárpátoknál.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 6.

Moraht őrnagy, a Berliner Tageblatt katonai szakírója a következőket mondja az északi harcok helyzetéről:

— A rossz időjárás miatt operációink a Visztula hajlásában megakadtak. Nagy köd akadályozta különösen a tüzérség munkáját. A külföldi tudósítók is panaszkodtak a teljesen elizapadosodott utak miatt, amelyen a csapatok csak nagy nehezen mozoghattak előre. Az ut melletti területeket a havazás és eső annyira feláztatta, hogy tüzérség egyáltalában nem használhatja. Különösen áll ez a Bzura-tól keletre eső vidékre, amely amúgy is mocsaras és amelyet csak néhány községi út szel át. Mindezek ellenére az új évben is előbbre jutottunk. A Bzura és a Rawka szakaszokban már nem harcolunk, mert hivatalos jelentésekből tudjuk, hogy ezektől keletre birkozunk az orosz főerővel, melyet mindközelebb szoritunk Varsóhoz és ettől délre a Visztulához. Nem muló eredményekről van szó, amit az is bizonyít, hogy makacsul védtek a meghódított Bozzinovat. Minthogy a Rawa szakasztól keletre is — és pedig Rawa városától keletre — előrehaladtunk, noha az oroszok napokon át támadtak bennünket Inowlodz irányából dél felől, képesek voltunk arcvonalunkat a Pilićával párhuzamosan keletre előre vinni. Ezt a nehéz munkát leginkább azok a vitéz csapatok végezték el, amelyek a Pilićától keletre, a Tomasow—Kovsk vasútvonal magasságában védtek hadállásukat. Éppenugy mint Galiciában, itt is átakarják törni az oroszok a frontot, hogy szilárdan álló szárnyunkat egy nagy nyomással nyugatra hajlítsák el. Ha ez sikerült volna, akkor a Pilićától északra, a Bzura és

Rawka menti támadásaink erejét csökkentették volna.

Összefoglalva balszárnyunk sikereit, megállapíthatjuk, hogy Varsót komoly veszedelem fenyegeti és hogy az oroszok operációs területe a Visztulától nyugatra megszükkült és hogy csökkent annak a lehetősége, hogy az oroszok a Rawkától keletre fekvő területen vonuljanak vissza. Minthogy az orosz foglyok száma folytonosan növekszik, kételkedünk abban, hogy az ellenség a Visztulától nyugatra támadásba mehetne át.

Orosz források szerint a főerő újraszervezését vették tervbe. Lehet, hogy ez a terv, de hogy megvalósítható lesz-e, az a Varsó körüli harcok sorsától függ, amelyek inkább tessék lehetetlenné, semminthogy lehetővé. Ha egyáltalában lesz új csoportosítás, úgy ez a Bug mögött történik majd, hogy felhasználhassák a bevonult népfelkelők nagy tömegét.

Szövetségesünk helyzete Dél-Lengyelországban a Nida mentén nem rosszabbodott és az Alsó-Dunajecnél is tartja állásait. Eme folyó és a Wisloka közt az oroszok tulerővel vetették magukat az osztrák-magyar frontra, hogy azt áttörve keleti és nyugati részre szakítsák. Egyidejűleg a legfontosabb kárpáti szorosokba is betörték az orosz csapatok, hogy Magyarország nyugtalanítása által a galiciai arcvonalat gyengítsék. Azonban Gorlicetől nyugatra és délre éppenugy nem sikerült az áttörés, mint a dunajeci front gyengítése. Szövetségesünk kitűnően tudja itt védeni magát. Későbbi feladat lesz az orosz tulerővel szemben új erőket a leghatásosabb területen szembe állítani.

Egy török cirkáló tizenhét orosz hajó ellen.

(Török sikerek Perzsiában és Marokkóban. — Románia barátságos viszonya Bulgáriához.)

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Konstantinápoly—Szófia, január 6.

Török sikerek a tengeren és a szárazföldön.

Konstantinápoly. A vezérkar a következőket közli: Tegnap Sinopenél a Fekete-tengeren két török cirkáló és egy tizenhét egységből álló orosz hajóraj megütközött. Részletek hiányoznak, kétségtelen azonban, hogy az ellenség számbeli fölénye ellenére sem tudott hajóinkban kárt okozni.

Ma érkezett jelentések szerint csapataink a szövetséges törzsekkel egyesülve a Miandoabnál elért sikereken kívül Asserbeidjannál még további sikereket értek el. Az oroszok visszavonuló útjukban két ágyút és számos foglyot hagytak vissza. Miandoabtól délre egy másik török csapat megverte az ellenséget és nagymennyiségű fegyvert és lőszert zsákmányolt. (Miniszterelnöki sajtóosztály.)

A törökök győzelme Perzsiában.

Konstantinápoly. A török távirati iroda jelentést tesz közzé az Asserbeidsanban lefolyt legutóbbi küzdelmekről.

A jelentés szerint a török csapatok december 28-án perzsa törzsekkel megerősödve Mian-

doab közelében egy orosz csapatra akadtak, amely négyezer gyalogosból és háromszáz kozákból és tüzérségből állott és amelyet Sedje Ud Dauleh hívei még megerősítettek, akik a környék falvai is kirabolták.

Az oroszokat teljesen megvertük és az ellenség több mint kétszáz halottat hagyott a csatatéren. A törököknek és a perzsáknak hat halottjuk és néhány sebesültjük volt.

Egy másik ütközetben Urmia környékén Sedje Ud Dauleh két pártíve, közte a híres Baghir kán foglyul esett és 100 orosz lovas megölték. A vereségek következtében az orosz csapatok erkölcsi ereje megtörtött. (M. T. I.)

Marokkóban győztek a törökök.

Páris. Félhivatalosan beismerik a marokkói francia veszteségeket és Fez környékének fellázadását. A szent háború kihirdetésekor a francia gyarmatot ellepte a sáskajárás. Ebben érijelt látó benszülöttek tömegesen főikeitek.

Románia átengedi területén Bulgária szállítmányait.

Szófia. Derussi román követ helyettese utján kijelentette a Pester Lloyd munkatársának, hogy a két állam viszonya odúrtézése óta barátságosabb lett. Az utolsó vitás kérdés a szállítmányoknak Románian való átvitele színtén barátságosan elintéztetett.

Elkészült a bolgár hadsereg.

Szófia. Ficsév hadügyminiszter a szobránjében kijelentette, hogy a hadsereg most bőségesebben van felszerelve, mint 1912. szeptember végén volt.

Letartóztatott tolvaj gazdasági tiszt.

— Harctérről hazaküldött kincstári tulajdon.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Kolozsvár, január 6.

M. György kolozsvári nagyiparost a mozgósítás első napjaiban nevezték ki népfelkelőhadnagynak a szolgálattételre a gazdasági irodába osztották be, mint gazdasági tisztet. A Máramarosmegyében operáló hadseregünkhöz vezényelt 21-es népfelkelő zászlóaljához osztották be, amelynek pénzét, vagyonát, élelmiszer kezelését ő rá bízták. Az önálló hatáskörrel rendelkező gazdasági tiszt sietett visszaélni ezzel a bizalommal és a legvakmerőbb módon igyekezett pozícióját kihasználni a meggazdagodáshoz. A gazdasági tiszt otthonába beköszöntött a pazarló jólét és a férj a harctérről egész nyilvánosan küldözgette haza az ezerkoronásokat. Mindez azonban még senkiben sem keltett gyanút.

A karácsonyi ünnepek alatt háromnap szabadságra hazament Kolozsvárra M. György s a félművelt emberek dicsekvésével sietett régi iparostársai előtt feltárni helyzetének megváltozását. Mindenkinek elhencegett, hogy feleségének ezeket érő fülbevalót, nyakláncot és gyűrűt vásárolt és gyermekeit is ellátta mindenféle drága jóval. Ismerőseinek feltűnt ez a hirtelen meggazdagodás és suttogni kezdtek M. György bűnös üzemeiről. A gyanu még erősebb tápot kapott, midőn M. és felesége nillimos bojárak módjára, a karácsonyi ünnepek alatt éjjeli mulatóhelyeken, kávéházakban több ezer koronát eldobozolt. M. úgy rendezte pazar költségeit, hogy mindig nagy közönsége legyen. Százkoronásokat ragasztott a cigány homlokára és dus borralalókat osztogatott a pincéraknek. Valóságos pezsgő-tengerrel áztatta el az egyik kávéház padlóját. Mint az utóbb bevezetett nyomozat bizonyította, három nap alatt 3000 koronát dobált ki ez orgiakon.

Ennek az oktan pénzszórásnak természetes következménye lett egy diszkrét fejfeletés a rendőrségen. A nyomozatot megindították s a honvédegyészség is a legerélyesebb vizsgálatot vezette be M. György ellen. Mikor a nyomozatot megindították, M. György nem is sejtve, hogy felhők gyülekeznek feje felett, már elutazott a harctérré.

A rendőrségi nyomozat meglepő eredményeket ért el. Kiderült, hogy M. György lovakat, kocsikat, szánkát, ezrekre menő élelmiszert küldött haza a harctérről. A leggyafurább módon szállította Kolozsvárra az elsikkasztott értékeket. Katonákat szereltetett le, vagy nyílt parancsokkal a tiszt szolgálatát küldte haza a kincstári holmikat. A legutolsó napokban egy civilbe öltöztetett katonával hat lovat küldött Kolozsvárra, melyekből négyet ismét eladott a kincstárnak.

A lakásán tartott házkutatás alkalmával a pincében valóságos élelmiszer és italraktart fedeztek fel, amelyet lefoglaltak s átadták a kincstárnak. A nyomozat most magánosok ellen folyik, mert M. Györgynek cinkostársai voltak polgári ismerősei között. A nyomozat eddig 60—70 ezer korona kárt konstátált. Lakásának pincéjében rengeteg mennyiségű cukrot, lisztet, bort, likört és több láda dohányt és cigarettát találtak. A honvédegyészség intézkedésére M. Györgyöt hadban levő ezredparancsnoksága letartóztatta és bűnei fölött a tábori hadbírósg fog ítékezni.

Tisztjeink hőstettei.

(A hadsereg aranykönyvéből.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 6.

A Grody mellett szeptember 5-éről 6-ára virradó éjjelen vívott nagy éjjeli ütközetben a 20. gyalogezred I. és zászlóaljja Mitteregger Ferenc alezredes vezetése alatt az ellenség által megszállva tartott Grody helységet rohammal megtámadta. Ez a zászlóalj, mely az augusztus 26-án és 27-én győzelemmel lefolyt harcokat végig küzdötte és augusztus 28-ától szeptember 4-éig rendkívül fárasztó gyorsított menetekben haladt előre, a kiállt fáradalmak dacára megőrizte mindazokat a nagy katonai erényeket, melyeket a tisztikar a béke évek hosszú során át a legénységben ébresztett és ápolt. Ellenséges tűzben néhány lövészárkon áthaladva egyszer csak eddig fel nem fedezett erős drótkadályra bukkant a zászlóalj, mely akadály a helység védelmére az oroszok által mesterien lett felállítva. Az akadályt letiporni nem lehetett. Minden egyes emberben megvolt az akarat az előrehaladásra, ami azonban csak úgy volt lehetséges, hogy a legénység egyenként hatolt keresztül az akadályon. Tisztjei támogatásával Mitteregger alezredes a zászlóaljat szívós eréllyel újból összegyűjtötte és Grody helységet rohammal bevette, miközben a zászlóalj 500 foglyot ejtett. Azután a Grodytól északra fekvő erdőbe visszavonuló ellenséget vette üldözésbe és szakadatlan elkeresedett szuronyharcok között Hubaig hatolt előre.

Ezen erdei ütközet folyamára a 20. gyalogezred többi zászlóaljja is harcra helyeztetett és habár az egységes vezetés a nehéz terepben mindinkább lehetetlenné vált, a század- és szakaszparancsnokok befolyása mégis elegendőnek bizonyult a támadás folyamatban tartására. Az előrehatolás folyamán Bozdech József századosnak sikerült egy orosz gépfegyverosztályt személyesen meglepni és eltogni, míg legénységének a telt lőszerkocsi a fogattal együtt jutott a kezébe. Ennek a szárnyon küzdő századnak feltartóztatatlan előnyomulása nagyban hozzájárult ahhoz, hogy számos menekülő orosz katona visszavonulási útja el lett vágva, mire megadták magukat.

Fukal Róbert főhadnagy az 5. tábori ágyúezred 4. ütege parancsnokának, aki ütegeivel a Duze-től délre fekvő erdőszélen állott, a szomszédúteggel egyetemben az volt a feladata, hogy az ellenség tűzéréjét, mely saját gyalogságunkat megrendíteni törekedett, — teljes erővel leküsse és az ellenség ágyútűzét lehetőleg magára vonja. Az ellenség tényleg csakhamar felfedezte az üteget, melynek háromszoros tulerő tűzét kellett állnia, a mi reggel hét órától a sötétség beálltáig tartott. Az üteg reitenthetetlenségének és tüzfegyelmének tündökös jelét adta, miközben a szomszédúteggel egyetemben ismételt sikerült az ellenség ágyúit elnémítani. Habár az ellenségnek egy „teli találat” az ütegen érzékeny kárt tett, az üteg bátor parancsnoka példájától buzdítva — a sötétség beálltáig mégis fényesen megfelelt. Fukal főhadnagy a hadiékítményes katonai érdemkeresztrel lett kitüntetve.

A Wladimir-Wolinsky melletti ütközetben a gyalogtűzharcban álló lovasság meglehetősen válságos helyzetbe jutott.

Nemes Höppler Rudolf százados, az 5. lovas tüzérszázalék egyik ütegeinek parancsnoka a válságos helyzetet azonnal felismerte és ütegeivel az ellenséges gyalogság hadállásától 800 lépésnyi távolságra előrevágtatott. Az ellenség

leghevesebb tűzében, mely derék tűzereinket alólról és oldalról érte, sikerült Höppler századosnak ágyúit állásba hozni és az ellenség sorait pusztító tűz alá venni. A halálmegvető önfeláldozás eme tündökös példája a tűzharcban álló lovasszázalékunkat annyira elragadta, hogy állásaikból hatalmas „hurra” kiáltással előretörve sikerült az ellenséget — tűzérésünk hathatós támogatása mellett — visszaszorítani.

Valóban nemes áldozatkészségre és hősi lelkületre vall Schneider Ernő 77. gyalogezredbeli századosnak a katonai érdemkeresztrel megjutalmazott hőstette a Wola Idzikowska melletti harcokban. A százados észrevette, hogy saját csapatának az ellenséges tulerő pusztító tüze folytán hátrább fekvő állásba kénytelenek visszavonulni. Felismerte azonban azt is, hogy ezredre ezen az uton nagy kiterjedésű veszedelmes moesárba jut, mely csak egyetlen félreeső hidon járható. Hogy ezrednek az átmenetre időt teremtsen, elhatározta, hogy kis csapatával a rettenetes tulerőt mindenáron feltartóztatja. Hősies példája annyira hatott legénységére, hogy súlyos veszteségek dacára szívós ellenállást fejtett ki és az ellenség áradatát mindaddig feltartóztatva, míg az ezred többi része a hidon átkelt. Csak azután vonult Schneider százados övével lépésről lépésre vissza és az ellenség által szakadatlan szorongatva mint utolsó haladt át a mentő hidon.

H I R E K. LEGÜJABB.

(Táviróda, cenzurázva.)

Páris. Az argonnei harcokban küzdő olasz önkéntes légióban Garibaldi má-sik fia is elesett.

Lissabon. Portugália folytatja Angolába a csapatszallítást, hogy német-keletafrikai csapatokkal megbirkózhasson.

Brüsszel. Hivatalos jelentés megállapítja, hogy a franciák a háboru kezdete óta december 20-ig összesen körülbelül egymillió halottat, sebesültet és foglyot vesztek. A napi veszteségük átlag 6—7000 ember. A franciák összesen 25.000 tisztet vesztek a fenti időpontig.

Páris. Marokkót, miután a marokkói szultán a franciák ellen torult és Marokkó és Fez városzkából a francia csapatokat elűzte, legközelebb francia gyarmattá kiáltják ki.

Szofia. Bulgária és Románia között a közeledés kizárólag gazdasági téren történt. Politikailag a két állam viszonya nem változott.

Tartalékos tiszték kitüntetése.

(Elismerés a vitéz rezervistáknak.)

Távirati tudósítás.

Budapest, január 6.

Budapestről jelentik: A hivatalos lap holnapi száma a következő legfelső királyi kéziratot közli:

Kedves lovag Kroatia tábornagya! Odaadó érdeműs tevékenységének újbóli elismeréséül az első osztályú katonai érdemkeresztet a hadi ékítménnyel adományozom.

Wien, 1915. január 6.

Ferenc József s. k.

Ugyancsak a hivatalos lap holnapi száma közli öfelsége parancsát a nem aktív tiszték kitüntetésére vonatkozólag:

A nem aktív tiszteknek a hadjárásban tanúsított kitűnő magatartása arra késztet, hogy megparancsoljam, hogy mindazon nem aktív tiszték, akik már 1908-ban tisztékké kinevezettek a jelenlegi hadjárásban résztvesznek, a katonai jubileumi kereszttel kitüntetendők.

Wien, 1915. január 6.

Ferenc József, s. k.

A király Kuk Károly altábornagynak, Krakó várparancsnokának a Lipót-rend parancsnoki keresztjét a hadi ékítménnyel, Hanausch Ottó főhadbiztosnak a Ferenc József-rend középkeresztjét a csillaggal, Höfer Ferenc altábornagynak és Kanitz Ferenc altábornagynak a másodosztályú katonai érdemkeresztet a hadiékítménnyel adományozta.

— **Ultimátum Mexikónak.** *Frankfurtból jelentik: Az Egyesült Államok ultimátumot intézett Mexikóhoz, amelyben kijelenti, hogy az első összeütközés, mely a határon túl történnék, az Egyesült Államokat arra kényszerítené, hogy megkezdje az ellenségeskedést.*

— **Katonailag kiképzett népfelkelők behívása.** Nagyváradi katonai osztálya a következő hirdetményt tette közzé: A m. kir. 4. népfelkelő parancsnokság 1—6. 1915. M. számú megkeresése folytán ezennel felhívom az 1875 évi születésű és ennél fiatalabb évfolyambeli (1875, 1876, 1877, 1878, 1879, 1880, 1881, 1882) katonailag kiképzett A) alosztályú népfelkelésre kötelezettek — beleértve a tanítókat is, — hogy folyó évi január hó 6-án szerdán reggel 8 órakor a népfelkelő parancsnokságnál a törvényes következmények terhe alatt okvetlenül jelentkezzenek. A felálvizsgálaton, vagy népfelkelő bemutató szemlén csupán segédszovalgálatra alkalmasnak osztályozott egyének nem tartoznak jelentkezni. Figyelmeztetem a jelentkezésre kötelezettek, hogy az 1890. évi XXI. t.-c. 4. §-a értelmében azon népfelkelő, ki a kibocsátott behívásnak nem engedelmessékedik, amennyiben mulasztása nem véltén, vétséget követ el, ha azonban a mulasztás 8 napnál tovább tart, a cselekmény büntetett képez. A vétség büntetése: egy hónaptól három hónapig terjedő fogság, a büntetett hat hónaptól két évig terjedő börtön. Nagyváradi, 1915. január 5. Eleméry Ferenc, katonai tanácsnok.

— **Meggyilkolt hadseregpáncsnok.** *Berlinből jelentik: A Lokalanzeigernek jelentik Kopenhágából: Dsemal pasa szyriai hadseregpáncsnokot halva találták. Valószínűleg merénylet történt ellene.*

— **Nelly, a mocsár virága.** (Az Uránia szenzációs bemutatója.) Régióta került már bemutatásra oly kitűnő, mesterien megalkotott és érdekesen megírt dráma, mint: Nelly, egy virágárus leány története. Megkapó, hatásos fordulatokban gazdag ez a film, melynek minden egyes jelenete technikai tökéletességet, pompás maszeszövést, mesteri rendezést és művészi játékot árul el. A főszerepet Tony Silvyia játsza éppoly grandiozus művészettel, mint ahogy ezt nála más szerepeiben esodáltuk, amely művészet őt mintegy predesztinálja a film, a mozi számára. Minden mozdulata, minden cselekvése magán viseli tökéletes művészi egyéniségét és azt úgy bele tudja oltani minden szerepbe, hogy azokat ezáltal igazi, tökéletes egyénekké teszi. Fő vonzereje a filmnek érdekes meseje.

— **Hív a császár I az Uránia legközelebbi ujdonsága.**

Felolós szerkesztő:

Rudnyánszky Endre